

Spis treści

Wykaz ważniejszych skrótów / 15

Wstęp / 27

Rozdział I

Bank na rynku usług finansowych / 39

1. Rynek finansowy i jego uczestnicy / 39
2. Bank jako instytucja zaufania publicznego / 47
3. Usługi finansowe a czynności bankowe / 56
4. Polityka w dziedzinie usług finansowych i ochrony konsumenta / 68

Podsumowanie / 87

Rozdział II

Specyfika bankowych stosunków umownych / 91

1. Czynności bankowe, umowy bankowe a usługi bankowe / 91
2. Obrót bankowy a bankowy obrót konsumencki / 103
3. Typy umów w ramach działalności bankowej / 116
 - 3.1. Umowa rachunku bankowego / 116
 - 3.2. Umowy bankowe typu kredytowego / 121
 - 3.3. Umowy o bankowe usługi płatnicze / 127
4. Problem „miejsca” regulacji prawnej umów bankowych / 134
5. Swoboda umów w kształtowaniu treści umów bankowych / 139
 - 5.1. Pojęcie i zakres swobody umów / 139
 - 5.2. Ograniczenia swobody umów w obrocie bankowym / 144
6. Samoregulacja w sektorze bankowym a sytuacja klienta / 148

Podsumowanie / 153

Rozdział III

Bankowe wzorce umowne / 157

1. Pojęcie i znaczenie wzorców umownych w obrocie bankowym / 157
 2. Przesłanki mocy wiążącej wzorców umownych / 165
 3. Kontrola bankowych wzorców umownych / 184
 - 3.1. Kontrola wzorców umownych jako cywilnoprawna ochrona konsumenta przed stosowaniem niedozwolonych klauzul / 184
 - 3.2. Kontrola indywidualna wzorców umownych / 186
 - 3.3. Kontrola abstrakcyjna wzorców umownych – postępowanie o uznanie postanowień wzorca za niedozwolone / 188
 4. Niedozwolone klauzule umowne w bankowym obrocie konsumenckim / 197
 5. Skutki posługiwania się niedozwolonymi klauzulami umownymi / 204
- Podsumowanie / 215

Rozdział IV

Mechanizmy ochrony prawnej w regulacji umów bankowych / 222

1. Mechanizmy ochronne w regulacji umowy rachunku bankowego / 222
 - 1.1. Prawa i obowiązki posiadacza rachunku bankowego / 222
 - 1.2. Prawa i obowiązki banku / 233
 - 1.3. Zasady rozwiązywania umów rachunku bankowego i przedawnienie roszczeń / 244
2. Mechanizmy ochronne w bankowych umowach kredytowych / 251
 - 2.1. Prawa i obowiązki kredytobiorcy / 251
 - 2.2. Prawa i obowiązki banku / 259
 - 2.3. Zasady rozwiązywania umów kredytowych / 263
 - 2.4. Sytuacja upadłego konsumenta kredytobiorcy wobec banku / 277
 - 2.5. Ochrona kredytobiorcy w zakresie ubezpieczeń *bancassurance* dotyczących stosunków kredytowych / 282
3. Mechanizmy ochronne w regulacji umów o bankowe usługi płatnicze / 289
 - 3.1. Prawa i obowiązki użytkownika usługi płatniczej / 289

- 3.2. Prawa i obowiązki banku-dostawcy usługi płatniczej / 296
- 3.3. Zasady rozwiązywania umów o usługę płatniczą / 301
- 3.4. Odpowiedzialność za realizację transakcji
płatniczych / 302
- 3.5. Odpowiedzialność za przeprowadzanie rozliczeń
bankowych / 315
- Podsumowanie / 322

Rozdział V

Obowiązki informacyjne banków wobec klientów i sankcje za ich niedopełnienie / 326

1. Ochrona kontrahenta (klienta) poprzez przekazywanie
informacji w zakresie usług bankowych / 326
2. Forma wypełnienia obowiązków informacyjnych / 331
3. Publicznoprawny obowiązek informacyjny banku
i odpowiedzialność za jego wykonanie / 340
4. Zakres obowiązków informacyjnych dotyczących świadczenia
usług bankowych / 343
 - 4.1. Regulacja prawna obowiązków informacyjnych / 343
 - 4.2. Obowiązki informacyjne w zakresie umów bankowych
(umów o świadczenie usług bankowych) w ustawie
– Prawo bankowe / 347
 - 4.3. Obowiązki informacyjne w zakresie umów kredytu
konsumenckiego w ustawie o kredycie
konsumenckim / 349
 - 4.4. Obowiązki informacyjne dotyczące umów o usługi
bankowe zawieranych poza lokalem i na odległość
w ustawie o ochronie niektórych praw
konsumentów / 363
 - 4.5. Obowiązki informacyjne banku wobec użytkownika
usługi płatniczej w ustawie o usługach płatniczych / 371
5. Sankcje za niewykonanie obowiązków informacyjnych, skutki
naruszania obowiązków informacyjnych / 379
 - 5.1. Pojęcie i istota sankcji / 379
 - 5.2. Sankcje o charakterze cywilnoprawnym / 381
 - 5.3. Sankcje o charakterze administracyjnoprawnym / 389
 - 5.4. Sankcje o charakterze karnym / 395

Podsumowanie / 400

Rozdział VI

Ochrona środków gromadzonych na rachunkach bankowych / 405

1. System gwarantowania depozytów przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny / 405
 - 1.1. Istota i cele gwarantowania depozytów / 405
 - 1.2. Obowiązkowy system gwarantowania depozytów / 415
 - 1.3. Umowny system gwarantowania depozytów / 422
 2. Szczególna ochrona posiadaczy rachunków o charakterze oszczędnościowym / 424
 - 2.1. Rachunki oszczędnościowe / 424
 - 2.2. Dyspozycja wkładem na wypadek śmierci / 425
 - 2.3. Inne wypłaty z rachunku po śmierci posiadacza rachunku oszczędnościowego / 429
 - 2.4. Przywilej egzekucyjny posiadacza rachunku oszczędnościowego / 434
 3. Odpowiedzialność banku za wypłatę środków z rachunku osobie nieuprawnionej / 444
 4. Pośrednie mechanizmy i instrumenty ochrony depozytów / 452
 - 4.1. Obowiązek posiadania adekwatnych funduszy własnych i zachowania płynności / 452
 - 4.2. Pozostałe normy ostrożnościowe / 461
 - 4.3. Procedury na gruncie prawa bankowego / 469
 - 4.4. Działalność pomocowa i analityczna Bankowego Funduszu Gwarancyjnego / 480
 - 4.5. Nadzór bankowy / 486
- Podsumowanie / 501

Rozdział VII

Szczególne obowiązki i uprawnienia banków a ochrona klienta / 505

1. Zakres i istota szczególnych obowiązków i uprawnień banków / 505
2. Obowiązek zachowania tajemnicy bankowej / 509
 - 2.1. Zakres tajemnicy bankowej / 509
 - 2.2. Dostęp do informacji objętych tajemnicą bankową / 517
 - 2.3. Zasady przetwarzania danych stanowiących tajemnicę bankową / 532

- 2.4. Odpowiedzialność za naruszenie tajemnicy bankowej / 538
- 3. Obowiązek przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy i odpowiedzialność wobec klienta za szkodę za wstrzymanie transakcji w wykonaniu obowiązku / 543
- 4. Dłużnik wobec przywilejów egzekucyjnych banku / 550
 - 4.1. Charakter prawny dokumentów bankowych / 550
 - 4.2. Potrącenie bankowe a sytuacja prawna dłużnika / 555
 - 4.3. Przesłanki ustanowienia hipoteki bankowej / 558
 - 4.4. Przesłanki wystawienia bankowych tytułów egzekucyjnych i odpowiedzialność za wadliwy bankowy tytuł egzekucyjny / 564
 - 4.5. Ochrona dłużnika przed bankowym tytułem egzekucyjnym / 576
 - 4.6. Bankowe tytuły egzekucyjne a najnowsze tendencje ochrony klienta / 586
- 5. Ochrona interesów dłużnika banku w transakcjach przelewu wierzytelności bankowych / 594
- 6. Zasada odpłatności za świadczenia banku a ograniczenia w zakresie pobierania odpłatności za usługi bankowe / 611
- 7. Zabezpieczenie wierzytelności bankowych a ochrona interesów klientów / 618
- Podsumowanie / 625

Rozdział VIII

Szczególne uprawnienia konsumentów w obrocie bankowym / 632

- 1. Pojęcie i istota szczególnych uprawnień konsumenta / 632
- 2. Konsumentkie prawo do odstąpienia od umowy w zakresie świadczenia usług bankowych / 637
 - 2.1. Prawo odstąpienia od umowy zawieranej poza lokalem / 637
 - 2.2. Prawo odstąpienia od umowy w zakresie usług finansowych świadczonych na odległość / 640
 - 2.3. Prawo odstąpienia od umowy kredytu konsumenckiego / 645
 - 2.4. Prawo odstąpienia od umowy o kartę płatniczą / 653
- 3. Prawo do przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego / 654

4. Roszczenia konsumentów z tytułu stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych / 661
 - 4.1. Pojęcie nieuczciwej praktyki rynkowej i przesłanki uznania praktyki rynkowej za nieuczciwą / 661
 - 4.2. Przykłady nieuczciwych praktyk rynkowych na rynku usług bankowych / 669
 - 4.3. Roszczenia konsumentów z ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym / 681
5. Prawo kredytobiorcy do spłaty kredytu walutowego w jego walucie / 687
- Podsumowanie / 689

Rozdział IX

Zadania Komisji Nadzoru Finansowego a sytuacja prawna klienta na rynku usług bankowych / 692

1. Cel, zakres i zadania nadzoru nad rynkiem finansowym / 692
2. Działania KNF na rzecz prawidłowego funkcjonowania rynku finansowego w zakresie ochrony interesów klientów (konsumentów) / 699
3. Współpraca KNF z innymi organami i instytucjami w celu ochrony interesów klientów usług bankowych (finansowych) / 708
4. Polubowne załatwianie sporów na rynku finansowym i rozpatrywanie skarg klientów / 720
5. Uprawnienia Przewodniczącego KNF / 724
6. Możliwość zastosowania środków nadzorczych wobec banków naruszających interesy klientów / 726
- Podsumowanie / 729

Rozdział X

Dochodzenie roszczeń z bankowych stosunków obligacyjnych / 732

1. Spory bankowe a sprawy o ochronę konsumentów / 732
2. Dochodzenie roszczeń w cywilnym postępowaniu sądowym / 747
 - 2.1. Dochodzenie roszczeń w indywidualnym postępowaniu sądowym / 747
 - 2.2. Dochodzenie roszczeń w cywilnym postępowaniu grupowym / 765

- 3. Alternatywne (pozasądowe) sposoby rozwiązywania sporów między bankiem a klientem / 772
 - 3.1. Idea polubownego rozstrzygania sporów na rynku usług finansowych / 772
 - 3.2. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu przedsądowym przed Arbitrem Bankowym / 781
 - 3.3. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu przed sądami polubownymi / 787

Podsumowanie / 799

Konkluzje / 803

Literatura / 835

Wykaz aktów prawnych / 883

Orzecznictwo / 893

Inne źródła / 903